

Hội Chứng Sốc Độc Tố Toxic Shock Syndrome

Hội Chứng Sốc Độc Tố là gì?

Hội chứng sốc độc tố (toxic shock syndrome, viết tắt TSS) thì hiếm có, nhưng nghiêm trọng mà thường có thể đe dọa đến tính mạng. TSS bộc phát đột ngột sau khi một vài loại vi khuẩn xâm nhập vào máu và sản xuất độc tố (chất độc). Hội chứng có thể ảnh hưởng một cách nhanh chóng đến một vài bộ phận bao gồm gan, phổi và thận của quý vị. Vì TSS phát triển nhanh chóng, nên cần phải được điều trị y khoa khẩn cấp càng sớm càng tốt.

Tuy TSS có liên hệ đến việc phụ nữ dùng băng vệ sinh đút trong âm đạo (tampon), hội chứng có thể xảy ra cho trẻ em, nam giới và mọi người thuộc mọi lứa tuổi. Chỉ phân nửa trong số các trường hợp TSS có liên hệ đến vấn đề kinh nguyệt.

Nếu quý vị nghĩ mình bị TSS, hãy gọi **9-1-1** hoặc lập tức đến ngay phòng cấp cứu gần nhất.

Điều gì gây nên TSS?

TSS gây nên bởi độc tố do một số vi khuẩn tạo ra. Hai vi khuẩn tạo độc tố có thể gây nên TSS là:

- *Staphylococcus aureus* (SA) (thường được gọi là staph)
- *Streptococcus* nhóm A (GAS)

Để biết thêm thông tin về *Streptococcus* nhóm A, xin xem [HealthLinkBC File #106 Nhiễm Trùng Streptococcal Nhóm A](#).

Staphylococcus aureus được tìm thấy có trong mũi hoặc trên da của cho tới 30 phần trăm dân số. Chúng cũng được tìm thấy có trong âm đạo của khoảng từ 10 đến 20 phần trăm phụ nữ. Các vi khuẩn này thường không có hại, và chỉ gây nên các sự nhiễm trùng nhẹ ở mũi, cuống họng hoặc da. Trong một số trường hợp, việc nhiễm khuẩn SA có thể đưa đến việc bị TSS. SA tạo ra một vài độc

tố và khi các độc tố này xâm nhập vào máu quý vị, quý vị có thể bị một phản ứng nghiêm trọng gây ra TSS. Các độc tố có thể xâm nhập vào máu quý vị qua một vết thương ở da, kể cả một vết thương do giải phẫu. TSS cũng có thể xảy ra ở phụ nữ có kinh dùng băng vệ sinh đút trong âm đạo hoặc dùng tách hứng kinh (menstrual cup). Tuy nhiên, hầu hết mọi người, không bị ảnh hưởng bởi các độc tố vì cơ thể họ đã tạo nên các kháng thể chống lại chúng.

Các triệu chứng của TSS là gì?

Các triệu chứng của TSS bao gồm các triệu chứng giống như bị cúm chẳng hạn như sốt, nhức đầu và đau nhức bắp thịt. Các triệu chứng này sẽ bộc phát nhanh chóng và trở nên nghiêm trọng. Các triệu chứng khác có thể bao gồm bị đau nhức ở nơi vết thương, ói mửa và tiêu chảy, các dấu hiệu của sốc bao gồm hạ huyết áp và xây xẩm, thờ ơ, hốt hoi và nổi sài như bị phỏng nắng.

Nói chung, các triệu chứng của TSS có thể bộc phát sớm trong vòng 12 giờ sau một cuộc phẫu thuật. Các triệu chứng thường bộc phát từ 3 đến 5 ngày ở phụ nữ đang có kinh và đang dùng băng vệ sinh đút trong âm đạo.

Nếu quý vị bị các triệu chứng kể trên sau khi dùng băng vệ sinh đút trong âm đạo hoặc sau khi giải phẫu hay bị thương ở da, hãy lập tức liên lạc với chuyên viên chăm sóc sức khỏe của quý vị.

Tôi phải làm gì nếu tôi nghĩ mình bị TSS?

Hội chứng sốc độc tố đòi hỏi phải được chăm sóc ngay tại bệnh viện. Hãy gọi **9-1-1** hoặc đến ngay phòng cấp cứu gần nhất nếu quý vị nghĩ mình bị TSS.

Nếu quý vị có bất cứ các triệu chứng nào của TSS trong lúc đang dùng băng vệ sinh đút trong âm đạo, hãy tháo băng ra và gặp chuyên viên chăm

sức khỏe của quý vị ngay lập tức. Báo với họ rằng quý vị đã dùng băng vệ sinh đứt trong âm đạo khi các triệu chứng bắt đầu.

Cách điều trị TSS là gì?

TSS không thể điều trị tại nhà. Chăm sóc tại bệnh viện là điều phải làm để điều trị sự nhiễm khuẩn staph và các biến chứng có liên quan gây nên bởi TSS, chẳng hạn như bị sốc. Quý vị sẽ được cho dùng thuốc kháng sinh để giết vi khuẩn và làm ngưng việc tiết thêm các độc tố.

Nếu nguồn nhiễm trùng có liên quan đến băng vệ sinh đứt trong âm đạo, màng chắn hoặc miếng xốp ngừa thai (contraceptive sponge), nó phải được lấy ra càng sớm càng tốt.

Ai có rủi ro bị TSS?

TSS do nhiễm khuẩn staph có thể ảnh hưởng bất cứ người nào; tuy nhiên, một số người có nhiều rủi ro bị TSS hơn so với những người khác.

Các yếu tố rủi ro bị TSS bao gồm:

- Trong quá khứ đã bị hội chứng sốc độc tố SA.
- Dùng băng vệ sinh đứt trong âm đạo trong thời gian kéo dài, nhất là loại thấm hút thật nhiều.
- Dùng các miếng xốp, các màng chắn ngừa thai hoặc các vòng ngừa thai đặt trong tử cung.
- Bị khó chịu và âm đạo bị viêm, cũng còn gọi là bệnh viêm âm đạo.
- Một vết phỏng, sự nhiễm trùng da hoặc bị thương, kể cả một vết thương do mổ xẻ. Những người bị nhiễm khuẩn SA ở vết thương sau khi giải phẫu có nhiều rủi ro bị TSS hơn.
- Mới bị các sự nhiễm trùng đường hô hấp, chẳng hạn như viêm xoang mũi, đau cuống họng (viêm hầu), viêm thanh quản, viêm amidan (tonsillitis) hoặc viêm phổi.

Tuy phụ nữ đang hành kinh dùng băng vệ sinh đứt trong âm đạo có nhiều rủi ro bị TSS hơn, băng vệ sinh đứt trong âm đạo không gây nên TSS.

Có thể ngừa TSS hay không?

TSS có thể được ngăn ngừa bằng cách giữ sạch sẽ tất cả các vết phỏng, vết thương, các vết trầy xước và các vết cắn bởi thú hoặc côn trùng.

Phụ nữ dùng băng vệ sinh đứt trong âm đạo, tách hứng kinh, màng chắn ngừa thai, miếng chắn cổ tử cung (cervical cap) hoặc các miếng xốp ngừa thai có thể ngăn ngừa TSS bằng cách:

- Làm đúng theo các chỉ dẫn ghi trong tờ chỉ dẫn trong gói sản phẩm.
- Rửa tay bằng xà phòng trước khi đứt hoặc lấy băng vệ sinh trong âm đạo ra, tách hứng kinh, màng chắn hoặc miếng xốp ngừa thai.
- Thay băng vệ sinh đứt trong âm đạo của quý vị ít nhất mỗi 8 tiếng, hoặc chỉ dùng băng vệ sinh đứt trong âm đạo một phần thời gian trong ngày mà thôi.
- Mang băng vệ sinh đứt trong âm đạo và băng vệ sinh loại thường thay đổi qua lại. Ví dụ, dùng băng vệ sinh thường vào ban đêm và băng vệ sinh đứt trong âm đạo vào ban ngày.
- Dùng băng vệ sinh đứt trong âm đạo loại thấm ít nhất mà quý vị cần. Rủi ro để bị TSS thì cao hơn khi dùng băng vệ sinh đứt trong âm đạo loại thấm hút nhiều.
- Không để màng chắn hoặc miếng xốp ngừa thai trong âm đạo lâu hơn 12 đến 18 tiếng đồng hồ.

BC Centre for Disease Control
An agency of the Provincial Health Services Authority